

Chvojka, Ondřej

Zemřel prof. PhDr. Vladimír Podborský, DrSc.

Studia archaeologica Brunensia. 2022, vol. 27, iss. 2, pp. 125-127

ISSN 1805–918X (print); ISSN 2336–4505 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/SAB2022-2-7>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.77530>

License: [CC BY-SA 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Access Date: 19. 02. 2024

Version: 20230204

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Zemřel prof. PhDr. Vladimír Podborský, DrSc.

Ondřej Chvojka

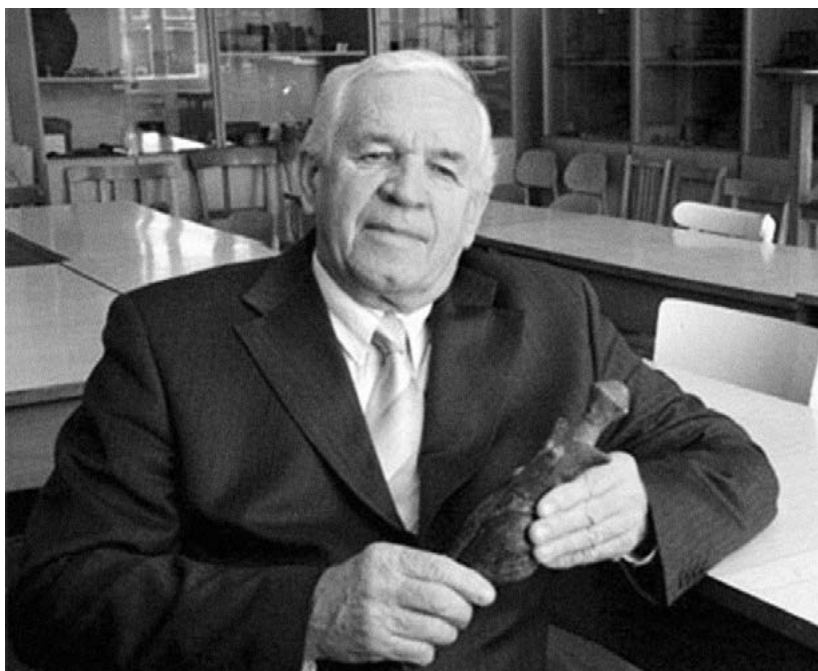
V pátek 23. září 2022 se v obřadní síni krematoria města Brna rozloučila rodina a početná odborná veřejnost s předním moravským prehistorikem, specialistou na středoevropský neolit až dobu halštatskou, na pravěkou religionistiku, umění a na řadu dalších témat, s vynikajícím pedagogem a charakterním člověkem, profesorem Vladimírem Podborským. Jeho životní pouť se nečekaně uzavřela o pět dní dříve, krátce po dosažení devadesátých narozenin.

Nemá na tomto místě smysl vyjmenovávat všechny zásluhy či publikační výstupy pana profesora, ty byly zhodnoceny již na jiných místech (např. *Stuchlík 2003; Měřínský 2004; Palátová – Švecová 2004; Bez autora 2013; Měřínský 2013*). Uvedme zde proto jen nejzákladnější biografické údaje zesnulého. Se jménem Vladimíra Podborského je neodmyslitelně spojen Ústav archeologie a muzeologie Masarykovy univerzity v Brně, kde v letech 1951 až 1956 studoval a následně až do svého odchodu do důchodu pracoval – nejprve jako odborný asistent, od roku 1968 jako docent a od roku 1990 jako profesor pravěké archeologie. V letech 1994 až 1998 tento ústav vedl, krátce předtím působil jako proděkan pro vědecko-výzkumnou činnost a zahraniční styky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity (1990–1994). V. Podborský byl členem mnoha oborových komisí, grémií

a vědeckých rad, v roce 1991 stál u obnovení Moravskoslezského archeologického klubu, v témže roce pak byl také u zrodu nové řady časopisu *Pravěk* a od roku 1963 redigoval řadu E (posléze pak navazující řadu M) Sborníku prací filozofické fakulty brněnské univerzity.

Za svou kariéru vychoval Vladimír Podborský stovky studentů, mezi něž se hrdě počítá i autor těchto řádek. Specializací pana profesora, která se odrážela v jeho pedagogickém i vědeckém působení, byla mladší a pozdní doba kamenná, doba bronzová a halštatská, dále pak archeoreligionistika, archeologická teorie a metoda a v neposlední řadě i dějiny oboru, zejména na Moravě a v českém Slezsku. Všem těmto tématům věnoval pan profesor nejen své přednášky a semináře, ale i desítky článků, studií i monografií. K nejvýznamnějším z nich bezesporu patří práce věnované neolitickému sídlišti v Těšeticích-Kyjovicích, neboť právě na této lokalitě se již v 60. letech podařilo V. Podborskému identifikovat, odkrýt a popsat vůbec první středoevropský mladoneolitický rondel. „Rondelová“ archeologie se pak zásluhou pana profesora stala jedním z fenoménů archeologie středoevropské a jižní Morava patří k jejím jádrovým oblastem dodnes.

V. Podborský byl rovněž autorem či iniciátorem několika syntetizujících prací. K nejznámějším

Prof. Vladimír Podborský v roce 2008 (foto Pavla Ondrušková). Zdroj: <https://www.em.muni.cz/udalosti/968>

Prof. Vladimír Podborský in 2008 (photo by Pavla Ondrušková). Source: <https://www.em.muni.cz/udalosti/968>

a dodnes nejvíce používaným bezsporu patří stěžejní kniha *Pravěké dějiny Moravy* z roku 1993, která se stala teprve druhou syntézou moravského pravěku, když nahradila monografii I. L. Červinky z roku 1902. Autorem celé koncepce, editorem a hlavním autorem této knihy byl právě pan profesor. Záhy po vydání se pro naše tehdejší studium stala nepostradatelnou učebnicí a jako základní přehled moravského pravěku je používána dodnes.

Další specializací Vladimíra Podborského byla archeoreligionistika, jejímž vyvrcholením se stala monografie z roku 2006 – *Náboženství pravěkých Evropanů*. Stejně jako výše zmíněnou syntézu doporučuji dodnes i tuto knihu studentům jako základní literaturu k našemu oboru, stejně jako další knihy pana profesora – například skripta *Dějiny pravěku a rané doby dějinné*, *Úvod do studia archeologie* a řadu dalších. Se jménem pana profesora se tak nově nastou-

pivší studenti archeologie (ale třeba i historie) setkávají skutečně hned od prvního dne studia...

Jak již bylo uvedeno, cílem této krátké vzpomínky není vyjmenovávat všechny zásluhy pana profesora, které je možné nastudovat v níže uvedené literatuře. Dovolím si nicméně několik osobních vzpomínek. Pana profesora jsem měl možnost poznat poprvé v roce 1993, kdy jsem zahájil studium archeologie na Masarykově univerzitě. Přestože katedru tehdy tvořilo více erudovaných a vynikajících specialistů, největší autority jak mezi studenty, tak i mezi svými kolegy požíval právě prof. Podborský. Jeho přednášky měly mimořádnou kvalitu nejen po stránce obsahové, ale i formální – v éře před nástupem promítací techniky, kdy se pro náš obor nepostradatelné obrázky buďto ukazovaly v knihách nebo kreslily křídou na tabuli, uměl pan profesor všechny studenty zaujmout tak, jako nikdo jiný. Pan profesor si skutečně potrpěl na kvalitu

vystupování a tu vyžadoval i po svých studentech. Díky němu tak vím, že při jakékoliv veřejné přednášce nestačí prezentovat jen kvalitní obsah, ale že by přednášející měl mluvit jasně, zřetelně a nejlépe spatra. Pan profesor byl ovšem i velice laskavý člověk, který velmi rád se svými studenty diskutoval a naslouchal názorům mladších generací. Pokládám si proto za

velkou čest, že mne provedl jako vedoucí všech mých studentských prací celým studiem archeologie na Masarykově univerzitě.

Odchodem pana profesora Vladimíra Podborského ztrácí celá střeoevropská archeologie nejen vynikajícího specialitu a výborného pedagoga, ale i charakterního a laskavého člověka. Bude nám chybět... Čest jeho památce!

Literatura

Bez autora 2013: Bibliografie Vladimíra Podborského za léta 2003–2013, *Studia Archaeologica Brunensia* 18/1, 13–19.

Měřínský, Z. 2004: K jubileu prof. PhDr. Vladimíra Podborského, DrSc. In: *K poctě Vladimíru Podborskému. Přátelé a žáci k sedmdesátým narozeninám*. Brno, 13–23.

Měřínský, Z. 2013: K životnímu výročí prof. PhDr. Vladimíra Podborského, DrSc., *Studia Archaeologica Brunensia* 18/1, 5–11.

Palátová, H. – Švecová, R. 2004: Bibliografie prací prof. PhDr. Vladimíra Podborského, DrSc. (do roku 2002). In: *K poctě Vladimíru Podborskému. Přátelé a žáci k sedmdesátým narozeninám*. Brno, 25–34.

Stuchlík, S. 2003: Sedmdesátiny Vladimíra Podborského, *Pravěk NŘ* 12/2002, 3–5.

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.